

Kultur- og kirkedepartementet
Pb 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref. Vår ref. Dato
2006/05787/KU/KU 1 ILK 07/04599-2 GS 044.0 21.12.2007

Endring av forskrift om tilskudd fra Fond for lyd og bilde

Vi viser til Kultur- og kirkedepartementets brev av 12.10.2007, og oversender med dette høringsuttalelse fra styret i Fond for lyd og bilde.

Generelt

Bakgrunnen for endringsforslaget er EUs opphavsrettsdirektiv og de endringer som departementet foreslår som oppfølging av direktivet. Styret er positivt til den oppryddingen og klargjøringen som forskriftsendringen innebærer, og slutter seg til store deler av endringsforslaget. Styret er likevel uenig i noen av de foreslåtte endringene, og vil peke på uheldige følger som disse endringene etter styrets mening vil innebære.

Styrets utgangspunkt er at fondet er en del av en samlet kompensasjonsordning for lovlig privat kopiering. Den samlede ordningen innebærer kompensasjon både individuelt og kollektivt grunnlag. Den kollektive kompensasjonen skal fordeles til rettighetshavernes beste samtidig som den har en kulturpolitisk målsetting. Når endringer nå skal gjennomføres, er det flere hensyn som skal ivaretas, og det er viktig å se alle deler av den samlede ordningen i sammenheng. Med tanke på Løken-utvalgets mandat, er det også nærliggende å se på praktisk-økonomiske konsekvenser i forhold til målene for statlig tilskuddsforvaltning og i forhold til søkerens interesser.

Utvidelse av fondets ansvarsområde

I høringsbrevet peker departementet på at rettighetshavere til tekst, foto og billedkunst skal inkluderes på lik linje med rettighetshavere til lyd- og filmopptak, og det foreslås at § 3 skal endres slik at den omfatter billedkunst.

Foto og tekst omfattes allerede i dag av fondet. Søknader til tekst behandles i et eget fagutvalg og fotosøknader behandles i fagutvalget for film/video. Styrets praksis har imidlertid reflektert en prioritering i forhold til fondets formål og en spesialisering i forhold til andre tilskuddsordninger. Styret legger til grunn at denne praksisen kan fortsette.

Etter styrets mening vil det imidlertid være lite hensiktsmessig å inkludere billedkunst i fondets ansvarsområde. Mens foto og tekst har berøringspunkter med det som er fondets primæransvar, er billedkunst et helt nytt og annerledes fagområde for fondet. Som

departementet selv peker på, vil en eventuell innlemmelse innvirke på grunnleggende forutsetninger for fondet, bl.a. med hensyn til styret sammensetning. Både faglige, økonomiske og praktiske hensyn tilsier at man finner en annen løsning. Styret antar at bevilgningen til fondet vil måtte økes dersom billedkunst skal inkluderes, og peker på at det må oppnevnes et eget fagutvalg for å behandle billedkunstsøknader. Kostnadene ved dette vil måtte veies opp mot størrelsen på de midlene som stilles til disposisjon.

Ved siden av krav om kompetanse og god utnyttelse av administrative ressurser, kommer hensynet til klar rollefordeling overfor søkerne. Fondet ble etablert på grunnlag av kassett- og videobåndavgiften og har en velkjent identitet overfor aktuelle søkergrupper. Opprettelsen av den individuelle kompensasjonsordningen tjener ytterligere til å reddykke fondets identitet og til å styrke kommunikasjonen med søkerne. Dersom en nå utvider fondet til å bli et fond for "alle", vil dette, i tillegg til å føre til mer ressurskrevende tilskuddsforvaltning, svekke profileringen av fondet. Styret vil foreslå at man i stedet overlater en kompensasjonsløsning på dette området til en eksisterende organisasjon med kompetanse og erfaring innenfor billedkunstheltet. Norske billedkunstnere og BONO kan være aktuelle organisasjoner. Styret anser at en slik løsning både vil tjene fellesskapet, fordi den utnytter eksisterende kompetanse og vurderingsapparat i stedet for å bygge opp parallelle løsninger, og at den vil tjene søkerne, som kan slippe å forholde seg til flere søknadsinstanser.

I samsvar med synspunktene over har styret følgende merknader til endringsforslaget:

§ 1 Formål

Styrets forslag til ny formålsparagraf (tidligere oversendt KKD):

Fondet skal utgjøre den kollektive andelen av vederlagsmidler for lovlig kopiering til privat bruk. Fondets midler skal brukes til beste for rettighetshavere innenfor lydopptak, filmopptak og scenekunst, og for å fremme produksjon og formidling av prosjekter av høy kvalitet innenfor musikk, film og scene.

De økonomiske rammene for ordningen fastsettes av Stortinget hvert år gjennom budsjettvedtaket.

Subsidiært foreslås følgende modifisering av departementets forslag:

Fondet skal fremme produksjon og formidling av innspillinger til beste for rettighetshavere innenfor musikk, scene og film. Fondet er i tillegg en kollektiv kompensasjon *til rettighetshavere som nevnt i første punktum* for den lovlige kopiering av deres verker som skjer til privat bruk.

De økonomiske rammene for ordningen fastsettes av Stortinget hvert år gjennom budsjettvedtaket.

Styret stiller spørsmål om ordet *verker* vil dekke alt som vil falle inn under formålet, og ber departementet vurdere om det bør erstattes med *opphavsrettsbeskyttet materiale*.

§ 2 Hvem kan søke

Kan stå som den er fordi den leses i lys av formålsparagrafen. Foreslås eventuelt presisert:

Opphavsmenn, utøvende kunstnere og produsenter *innenfor musikk, scene og film* som bor og hovedsakelig har sitt virke ... (osv)

Styret bemerker ellers at *opphavsmenn* bør vurderes erstattet med det kjønnsnøytrale ordet *opphavsrettshavere*.

§ 3 Hva det kan søkes om støtte til

Billedkunst tas ut som et formål det kan søkes om støtte til, og paragrafen gjøres evt. mindre åpen i forhold til hvilke former for tekstproduksjon det kan søkes støtte til. Styrets forslag:

e) manusutarbeidelse og andre former for tekstproduksjon innenfor fondets formål

g) foto

Ingen merknader til øvrige punkter i § 3

Øvrige merknader til endringsforslaget

Departementet har gjennomført en opprydding i forskriften ved å ta ut bestemmelser som anses å være en del av praktiske/administrative rutiner. Styret er enig i en slik prinsipiell deling, og ber departementet vurdere om ikke angivelse av dato for søknadsfrist også burde anses som en del av disse rutinene, og dermed utgå fra forskriften. Siden utlysning gjennom dagsavisene er en etter hvert mindre aktuell og dessuten en kostbar løsning, bør det også vurderes om bestemmelsen burde gjøres mer generell på dette punktet. Styrets forslag:

§ 4 Søknadsfrist og kunngjøring

Søknadsfrister til Fond for lyd og bilde kunngjøres på fondets hjemmesider og på annen hensiktsmessig måte i god tid før fristene.

Kulturpolitiske hensyn vs. vederlagshensyn

Departementet ber om at høringsinstansene spesielt uttaler seg om vederlagshensynet fortsatt bør være ett av tildelingskriteriene.

Styret slutter seg til departementets forslag om at det i kriterier for tildelinger fra fondet ikke skal tas særlig hensyn til om søker er særlig utsatt for privatkopiering. Styret anser at rettighetshavere som er særlig utsatt for privatkopiering bør ivaretas/er ivaretatt gjennom den individuelle vederlagsordningen.

Vedtekter

Vedtektene behøver oppdatering for å være i samsvar med den endrete forskriften, bl.a. med hensyn til fondets formål, og for å reflektere andre endringer som har skjedd siden fondet ble opprettet. Styret ber om å bli hørt i forhold til konkret vedtektsforslag.

Høringsbrevet viser spesielt til vedtektenes bestemmelser om hovedfordelingen av fondet. Det bør i den sammenhengen presiseres at dagens vedtekter angir ”en deling av midlene i fire deler, hvorav en del avsettes og disponeres av styret på fritt grunnlag, mens de øvrige deler avsettes til formål som har tilknytning til henholdsvis opphavsrettshavere, utøvende kunstnere og produsenter”. Likedelingen mellom de tre gruppene har framkommet gjennom praksis. Når det gjelder nye vedtektsbestemmelser om fondets hovedfordeling, ber styret om at de angis mer generelt, for eksempel: fondets fordeling skal ivareta søkergrupper som faller innenfor fondets formål. Styret kan så legge fram for departementet et forslag til nærmere fordeling av fondet gjennom de beløp som avsettes til de enkelte fagutvalgene hvert år.

Med hilsen

Guri Skjeldal
ass. direktør

Karin Krok
seniorkonsulent